

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Eiropas Sociālā fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa “Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai”, projekts Nr.9.2.3.0/15/I/001 “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”

KVALITĀTES INDIKATORI

Pozicionēšana vispārējā aprūpē

SalvumTD
Aprūpe un izglītība

Profesionālās tālākizglītības un
pilnveides izglītības iestāde „Salvum TD”

2023. gads
Rīga

Autori

Jana Žīva, vispārējās aprūpes māsa, sertificēta internās aprūpes māsu specialitātē

Ilva Aršauska, sertificēta internās aprūpes māsu un fizikālās un rehabilitācijas medicīnas māsu specialitātēs

Ieva Damberga, vispārējās aprūpes māsa, sertificēta bērnu aprūpes māsu specialitātē

Nosaukums	Prevalences mērījums - pacientu no 18 gadu vecuma ar spiediena radītu bojājumu īpatsvars no kopējā struktūrvienībā uzņemto pacientu daudzuma sekundārā un terciārā veselības aprūpes līmenī.
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Spiediena radīti bojājumi ir bieži sastopams notikums visos veselības aprūpes līmeņos, saistīti ar ilgstošu hospitalizāciju, sepsi un mirstību. Spiediena radīts bojājums ir ievainojums, kas skar ādu un zemādas audus, kā rezultātā pieaug gan morbiditāte, gan mortalitāte. Saslimstības rādītāji ir atšķirīgi atkarībā no klīniskās vides un tie svārstās no 0,4% līdz pat 38 % akūtās aprūpes iestādēs. Spiediena radīti bojājumi reducē pacientu dzīves kvalitāti un rada papildus finansiālu slogu veselības aprūpes sistēmai kopumā. Spiediena radītu bojājumu izmaksas variē no 1,4% līdz 4% no visām veselības aprūpes izmaksām. Spiediena radītu bojājumu ārstēšana ir dārgāka, kā profilakse, līdz ar to finanšu pārvaldībai svarīgs posms kvalitātes kontrolē ir indikatoru izvērtēšana, kas atspoguļo veiktā darba kvalitāti.
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība - ne vairāk kā 12,7 % aprūpes struktūrvienības pacientu konstatē spiediena radītu bojājumus pie uzņemšanas veselības aprūpes struktūrvienībā
Indikatora aprēķina metode	Pacientu, kuriem iestājoties struktūrvienībā konstatēts spiediena radīts bojājums, skaits izdalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo pacientu skaitu, reiz 100 $\text{PREVALENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Pacientu ar spiediena radītu bojājumu skaits, kas konstatēts iestājoties struktūrvienībā, ar prevalences periodu 1 mēnesis
Saucējs	Kopējais aprūpējamo pacientu skaits struktūrvienībā attiecīgā prevalences periodā - 1 mēnesis
Datu avots	Aprūpes dokumentācija, kura ietver pacienta novērtēšanu (īpašs uzsvars uz ādas veseluma novērtēšanu), elektroniska pacienta novērtēšanas datu reģistrēšanas vietne.
Nepieciešamie datu punkti	Pacientu novērtēšanas datu vietne papīra vai elektroniskā formātā
Aprūpes līmenis	Sekundārais un terciārais veselības aprūpes līmenis, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Rādītājs vērtēts katru mēnesi struktūrvienības ietvarā - punkta prevalence no mēneša pirmā datuma līdz mēneša pēdējam datumam.
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Pacienti no 18 gadu vecuma, pacienti ar veiktu ādas novērtējumu un konstatētu jebkuras pakāpes spiediena radītu bojājumu uzņemšanas

	brīdī struktūrvienībā
Izlēgšanas kritēriji	Pacienti, kas jaunāki par 18 gadu vecumu, veiktu ādas novērtējumu, nav konstatēti spiediena radīti bojājumi uzņemšanas brīdī struktūrvienībā.
Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupa
Mērķa grupa	Visi veselības aprūpes struktūrvienībā uzņemtie pacienti, vecāki par 18 gadiem ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitāšu risku.
Minimālais datu apjoms	Konfidences intervāls 95%
Rādītāja aptvere	Veselības aprūpes struktūrvienība
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	T.A.Tervo-Heikkinen; A.Heikkila; M.Koivunen; M.Sankelo; T.S.Ylitormanen; K.Junttila et al.; Pressure injury prevalence and incidence in acute inpatient care and related risk factors: A cross-sectional national study. 2021 https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/iwj.13692 Afaneh T, Abu-Moghli F, Ahmad M. Nursing sensitive indicators: A concept analysis. 2021 Doi:10.7748/nm.2021.e1982
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Ieviest pacientu novērtēšanas protokolu elektroniskā formātā precīzai datu reģistrēšanai un apkopošanai

Nosaukums	Prevalences mērijums - klientu no 18 gadu vecuma ar jebkuras pakāpes spiediena radītu bojājumu īpatsvars, no kopējā uzņemto pacientu daudzuma ilgtermiņa aprūpes struktūrvienībā primārā veselības aprūpes līmenī
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Spiediena radīti bojājumi galvenokārt ir novēršami, bet tie ir bieži sastopams notikums visos veselības aprūpes līmeņos, tostarp ilgtermiņa veselības aprūpes iestādēs. Spiediena radīts bojājums ir ievainojums, kas skar ādu un zemādas audus, kā rezultātā pieaug gan morbiditāte, gan mortalitāte. Spiediena radīti bojājumi reducē klientu dzīves kvalitāti un rada papildus finansiālu slogu veselības aprūpes sistēmai kopumā. Spiediena radītu bojājumu izmaksas variē no 1,4% līdz 4% no visām veselības aprūpes izmaksām. Spiediena radītu bojājumu ārstēšana ir dārgāka, kā prevencija, līdz ar to finanšu pārvaldībai svarīgs posms kvalitātes kontrolē ir indikatoru izvērtēšana, kas atspoguļo veiktā darba kvalitāti
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība 8% - 32% ilgtermiņa aprūpē (primārā veselības aprūpe) struktūrvienībās iekļaujot klientus ar visu kategoriju spiediena radītiem bojājumiem un interpretējot rezultātu, kas nepārsniedz 32% no aprūpes struktūrvienībā uzņemto klientu skaita.
Indikatora aprēķina metode	Klientu, kuriem iestājoties struktūrvienībā konstatēts spiediena radīts bojājums, skaits izdalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo klientu skaitu, reiz K (100) $\text{PREVALENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Klientu ar spiediena radītu bojājumu skaits iestājoties struktūrvienībā, ar prevalences periodu 1 gads
Saucējs	Kopējais aprūpējamo klientu skaits struktūrvienībā attiecīgā prevalences periodā 1 gads
Datu avots	Aprūpes dokumentācija papīra formātā, kura ietver klientu novērtēšanu (īpašs uzsvars uz ādas veseluma novērtēšanu), elektroniska klientu novērtēšanas datu reģistrēšanas vietne.
Nepieciešamie datu punkti	Klientu novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols (2,3,4 pakāpe)
Aprūpes līmenis	Primārais veselības aprūpes līmenis - Ilgtermiņa veselības aprūpes iestādes klienti no 18 gadu vecuma, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Rādītājs vērtēts gada griezumā struktūrvienības ietvarā - punkta prevalence no gada pirmā datuma līdz gada pēdējam datumam.
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Klienti no 18 gadu vecuma, kuriem iestājoties ilgtermiņa aprūpes struktūrvienībā konstatēts jebkuras pakāpes spiediena radīts bojājums
Izslēgšanas kritēriji	Klienti, kas jaunāki par 18 gadu vecuma, iestājoties ilgtermiņa aprūpes struktūrvienībā veicot novērtēšanu nekonstatē spiediena radītu bojājumu.
Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupas atlase
Mērķa grupa	Visi ilgtermiņa aprūpes struktūrvienībā uzņemtie klienti, vecāki par 18 gadiem ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitāšu risku.

Minimālais datu apjoms	Konfidences intervāls 95%
Rādītāja aptvere	Veselības aprūpes struktūrvienība
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	Denis Anthony, Dalyal Alosoumi, Reza Safari. Prevalence of pressure ulcers in long-term care: a global review. 2019. <i>https://www.magonlinelibrary.com/doi/abs/10.12968/jowc.2019.28.11.702</i>
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Ieviest pacientu novērtēšanas protokolu elektroniskā formātā precīzai datu reģistrēšanai un apkopošanai

Nosaukums	Incidences mērijums - pacientu no 18 gadu vecuma ar otrās, trešās un ceturtais pakāpes spiediena radītu bojājumu biežums no visiem struktūrvienībā aprūpētajiem pacientiem sekundārā un terciārā veselības aprūpes līmenī
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Spiediena radīti bojājumi ir bieži sastopams notikums visos veselības aprūpes līmeņos. Spiediena radīts bojājums ir ievainojums, kas skar ādu un zemādas audus, kā rezultātā pieaug gan morbiditāte, gan mortalitāte. Spiediena radīti bojājumi reducē pacientu dzīves kvalitāti, palielina hospitalizācijas ilgumu un rada papildus finansiālu slogu veselības aprūpes sistēmai kopumā. Spiediena radītu bojājumu izmaksas variē no 1,4% līdz 4% no visām veselības aprūpes izmaksām. Ārstēt spiediena radītus bojājumus ir ievērojami dārgāks pasākums, kā prevencija - pacientu pozicionēšana, un tas ievērojami ietekmē slimnīcu budžetu. Lai pārvaldītu finansiālo slogu, svarīgi ir kontrolēt aprūpes kvalitāti un viens no instrumentiem ir kvalitātes indikatoru mērijums, kas vizualizē ar hospitalizāciju saistītu spiediena radītu bojājumu rašanos akūtā veselības aprūpes līmenī
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība - ne vairāk kā 10%, iekļaujot visus pacientus ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītiem bojājumiem, kas radušies aprūpes (piem. ar hospitalizāciju saistīti) laikā pacientiem no 18 gadu vecuma sekundārā un terciārā veselības aprūpes līmenī.
Indikatora aprēķina metode	Pacientu skaits ar spiediena radītiem 2,3,4 pakāpes bojājumiem dalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo pacientu skaitu, reiz K (100) $\text{INCIDENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar jaunu spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Pacientu ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītu bojājumu skaits struktūrvienībā, kas konstatēts aprūpes laikā sākot no trešās ārstēšanās dienas 1 kalendārā mēneša ietvarā (skaits mēnesī)
Saucējs	Kopējais aprūpējamo pacientu skaits struktūrvienībā 1 kalendārā mēneša ietvarā (skaits mēnesī), kas iestājušies bez spiediena radītiem bojājumiem
Datu avots	Aprūpes dokumentācija, kura ietver pacienta novērtēšanu un brūču aprūpes pierakstu, elektroniskā vai papīra formātā.
Nepieciešamie datu punkti	Pacientu novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols
Aprūpes līmenis	Sekundārā un terciārā aprūpes līmeņa pacienti no 18 gadu vecuma, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Rādītājs vērtēts katru mēnesi struktūrvienības ietvarā, reizi pusgadā iestādes ietvarā.
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Pacienti no 18 gadu vecuma, pacienti ar veiktu ādas novērtējumu un konstatētu no jauna radušos spiediena radītu bojājumu 2,3,4 pakāpē, saņemot aprūpi struktūrvienībā ne mazāk kā 3 dienas.
Izslēgšanas kritēriji	Pacienti, kas jaunāki par 18 gadu vecumam. Pacienti, kas uzņemti veselības aprūpes struktūrvienībā ar esošu spiediena radītu bojājumu jebkurā pakāpē. Atrodas struktūrvienībā mazāk kā 3 dienas

Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupas atlase
Mērķa grupa	Visi veselības aprūpes struktūrvienībā uzņemtie pacienti, vecāki par 18 gadiem ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitāšu risku.
Minimālais datu apjoms	Konfidences intervāls 95%
Rādītāja aptvere	Struktūrvienība
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	T.A.Tervo-Heikkinen; A.Heikkila; M.Koivunen; M.Sankelo; T.S.Ylitormanen; K.Junttila et al. Pressure injury prevalence and incidence in acute inpatient care and related risk factors: A cross-sectional national study. 2021 https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/iwj.13692 Zhaoyu Li, Frances Lin, Lukman Thalib, Wendy Chaboyer. Global prevalence and incidence of pressure injuries in hospitalised adult patients: A systematic review and meta-analysis.2020. PMID: 32113142 DOI: 10.1016/j.ijnurstu.2020.103546 https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32113142/
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Ieviest pacientu novērtēšanas protokolu elektroniskā formātā precīzai datu reģistrēšanai un apkopošanai

Nosaukums	Incidence mērijums - klientu no 18 gadu vecuma ar otrās, trešās un ceturtās pakāpes spiediena radītu bojājumu biežums no visiem ilgtermiņa aprūpes struktūrvienībā aprūpētajiem klientiem primārā veselības aprūpes līmenī
Īss apraksts (pamatojums)	Aprūpes rezultātu kvalitātes indikators. Spiediena radīti bojājumi ir bieži sastopams notikums visos veselības aprūpes līmeņos, kuri galvenokārt ir novēršami. Spiediena radīts bojājums ir ievainojums, kas skar ādu un zemādas audus, kā rezultātā pieaug gan morbiditāte, gan mortalitāte. Spiediena radīti bojājumi reducē pacientu dzīves kvalitāti, palielina hospitalizācijas ilgumu un rada papildus finansiālu slogu veselības aprūpes sistēmai kopumā. Spiediena radītu bojājumu izmaksas variē no 1,4% līdz 4% no visām veselības aprūpes izmaksām. Ārstēt spiediena radītus bojājumus ir ievērojami dārgāks pasākums, kā prevencija un tas ievērojami ietekmē slimnīcu budžetu, lai pārvaldītu finansiālo slogu, svarīgi ir kontrolēt aprūpes kvalitāti un viens no instrumentiem ir kvalitātes indikatoru mērijums, kas vizualizē ar hospitalizāciju saistītu spiediena radītu bojājumu rašanos akūtā aprūpes tīklā.
Indikatora mērķa vērtība, interpretācija	Mērķa vērtība ne vairāk kā 24% iekļaujot visus klientus ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītiem bojājumiem, kas radušies aprūpes laikā pacientiem no 18 gadu vecuma ilgtermiņa veselības aprūpes iestādēs (primārais veselības aprūpes līmenis)
Indikatora aprēķina metode	Klientu skaits ar spiediena radītiem 2,3,4 pakāpes bojājumiem dalīts ar kopējo struktūrvienībā aprūpējamo pacientu skaitu, reiz K (100) $\text{INCIDENCE} = \frac{\text{Pacientu skaits ar jaunu spiediena radītu bojājumu}}{\text{Kopējais pacientu skaits}} \times K (100)$
Skaitītājs	Klientu ar 2,3,4 pakāpes spiediena radītu bojājumu skaits struktūrvienībā, kas konstatēts aprūpes laikā sākot no trešās aprūpes dienas 6 mēnešu ietvarā (skaits 6 mēnešos)
Saucējs	Kopējais aprūpējamo klientu skaits struktūrvienībā 6 mēnešos, kas iestājušies bez spiediena radītiem bojājumiem
Datu avots	Klientu veselības stāvokļa novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols.
Nepieciešamie datu punkti	Klientu novērtēšanas protokols. Brūču aprūpes protokols
Aprūpes līmenis	Ilgtermiņa aprūpes struktūrvienības klienti no 18 gadu vecuma, ietverot sirds un asinsvadu, garīgās (psihiskās) veselības un onkoloģijas jomas.
Indikatora kontrole (izvērtēšanas biežums un veids)	Indikators vērtēts vienu reizi 6 mēnešos.
Mērvienība	%
Iekļaušanas kritēriji	Klienti no 18 gadu vecuma, ar veiktu ādas novērtējumu un konstatētu no jauna radušos spiediena radītu bojājumu 2,3,4 pakāpē, saņemot aprūpi ilgtermiņa veselības aprūpes iestādē ne mazāk kā 3 dienas
Izslēgšanas kritēriji	Klienti, kas jaunāki par 18 gadu vecumam. Klienti, kas uzņemti ilgtermiņa veselības aprūpes iestādē ar esošu spiediena radītu bojājumu jebkurā pakāpē.
Datu pilnīgums	100% visa pacientu grupas atlase
Mērķa grupa	Visi ilgtermiņa veselības aprūpes struktūrvienībā uzņemtie klienti,

	vecāki par 18 gadiem ar potenciāli iespējamu spiediena radītu bojājuma risku, izmainītas mobilitātes vai aktivitātes līmeni.
Minimālais datu apjoms	100 % visa pacientu grupas atlase.
Rādītāja aptvere	Konfidences intervāls 95%
Atsauce uz jau esošu indikatoru (citas valsts)	<p>Canadian Institute for Health Information. Worsened Pressure Ulcer in Long Term care. 2017-2021 https://www.cihi.ca/en/indicators/worsened-pressure-ulcer-in-long-term-care</p> <p>C.M Davis, N.G Caseby Prevalence and Incidence Studies of Pressure Ulcers in Two Long-Term Care Facilities in Canada. 2019 https://www.hmpgloballearningnetwork.com/site/wmp/content/prevalence-and-incidence-studies-pressure-ulcers-two-long-term-care-facilities-canada</p> <p>National Aged Care Mandatory Quality Indicator Program(QI Program) Manual 2.0 – Part B © 2021 © 2021 Commonwealth of Australia as represented by the Department of Health. Commonwealth of Australia as represented by the Department.</p>
Ieteikumi Latvijā izmantojamo indikatoru pilnveidei	Ieviest pacientu novērtēšanas protokolu elektroniskā formātā precīzai datu reģistrēšanai un apkopošanai